

DRUŽBA, 5. razred

UČNA TEMA: Obpanoski svet – ponavljanje in utrjevanje

POTEK URE

Skupaj rešimo sledeč učni list.

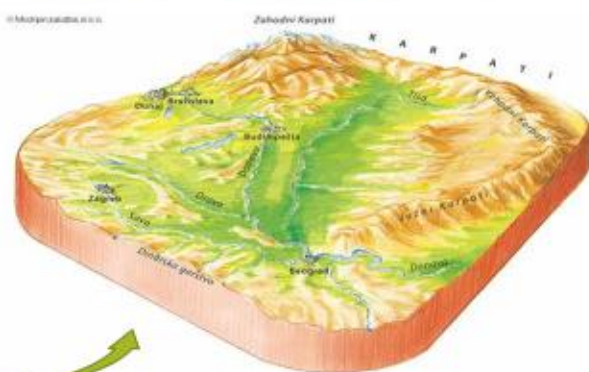
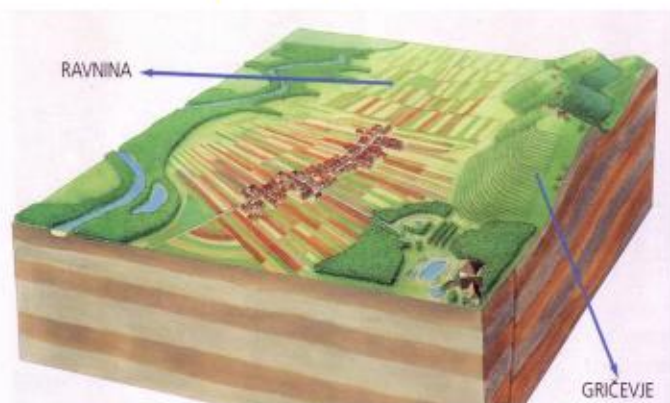
<https://www.liveworksheets.com/pr1477328id>

OBPANONSKE POKRAJINE ležijo na **vzhodu** Slovenije.

Poišči ta del Slovenije tudi na svojem zemljevidu. Obkroži ga. Opazuj, s katerimi barvami je označen. Zakaj misliš, da prevladuje ta barva?

Za te pokrajine so značilne **ravnine** in **gričevja**.

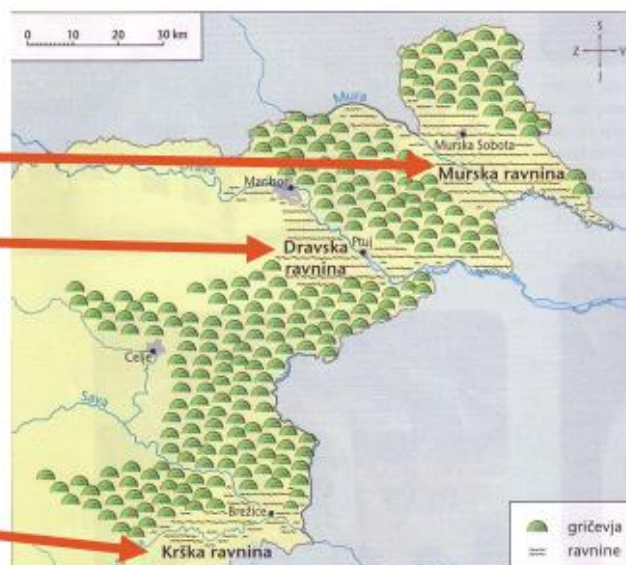
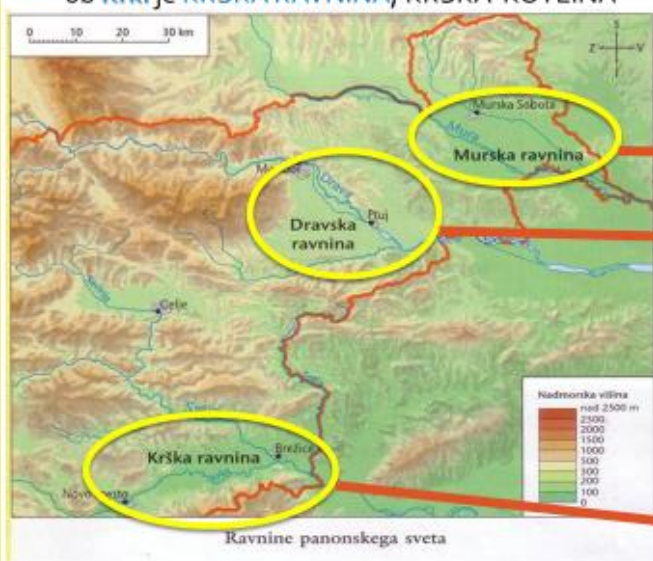

Ravnine so ob velikih rekah, gričevja pa med ravninami.
Ravnine so del velike Panonske nižine.

Ravnine obpanonskega sveta so dobile imena po rekah, ob katerih tečejo.

- Ob Dravi je **DRAVSKA RAVNINA**; DRAVSKO in PTUJSKO POLJE
- ob Muri je **MURSKA RAVNINA**,
- ob Krki je **KRŠKA RAVNINA**; KRŠKA KOTLINA

Na svojo zemljevidu poišči vse tri reke ter obkroži ravnine.

Ravnine prevladujejo ob rekah MURI, DRAVI in KRKI. Po ravninah tečejo še manjše reke, ki so pritoki večjih.

- porečje reke MURE:

<https://youtu.be/hszGVN9Ndhw>

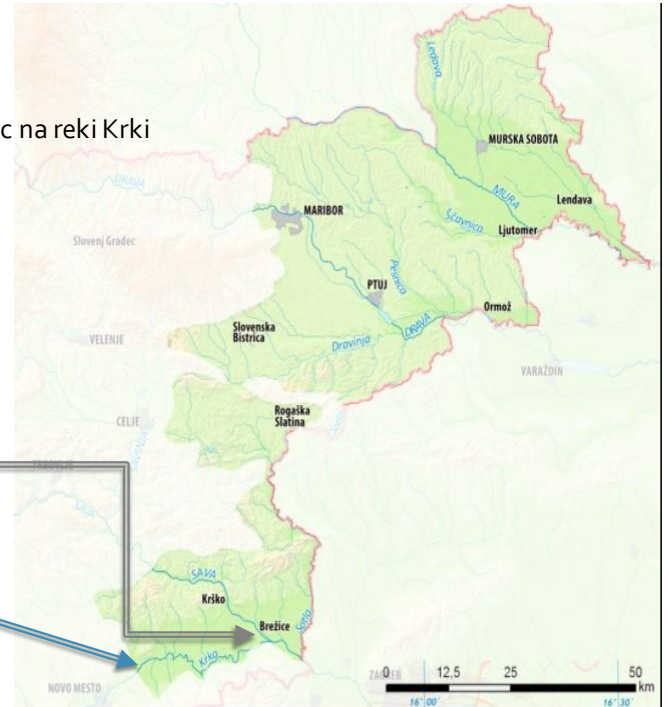

- porečje reke DRAVE:

<https://youtu.be/Ts718LHb4vs>

Grad Otočec na reki Krki

KRKA vso svojo pot naredi v Sloveniji.

Pri Brežicah se izlije v našo najdaljšo reko Savo.

TVOJA NALOGA:

S prstom potuj po rekah, po katerih se imenujejo ravnine.

V zvezek zapiši naslov iz prve prosojnice, nato pa zapiši vsaj tri naselja, ki se nahajajo ob posamezni reki.

POPLAVE

Včasih reke tudi POPLAVIJO, zato je ob rekah pogosto močvirje.

Zaradi tega so ob rekah travniki in pašniki, pa tudi gozd.

<https://www.youtube.com/watch?v=0Tv8ihDCHYs>

<https://www.youtube.com/watch?v=blL44GhZhI8>

Nekateri pojavi ob in na rekah

1. okljuki
2. otoki
3. mrtvice

Novo mesto na okljuku reke Krke

1. OKLJUKI

Reke tečejo počasi in delajo številne vijuge, ki jih imenujemo okljuki.

Okljuki na reki Krki

Kostanjevica na Krki

2. OTOKI NA REKI

Reke se cepijo v rokave, med katerimi ostajajo rečni **otoki**.

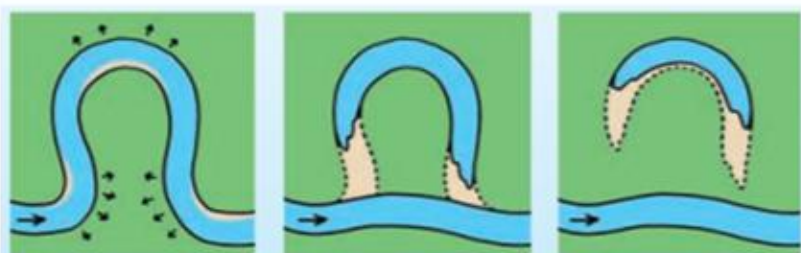
Mariborski otok

3. MRTVICE

V času **visoke vode** reka velikokrat **menja strugo**, pri čemer pušča za seboj opuščene meandre imenovane **mrtvice**.

Najbolj znana po mrtvicah je reka **Mura**.

Shema nastajanja mrtvice

Vprašanja za ponovitev obpanonskega sveta

1. Kaj obsega obpanonski svet?
2. Kateri predeli obpanonskega sveta so najrodovitnejši in katere kmetijske panoge so tu zastopane?
3. Katere dejavnosti so poleg kmetijstva zelo pomembne?
4. Katero mesto je drugo najpomembnejše središče Slovenije? Katere pomembne dejavnosti so tu razvite?
5. V čem je pomen naravnih izvirov tople in mineralne vode za ljudi in kraje?
6. Primerjaj kmetijstvo alpskega/predalpskega sveta in obpanonskega sveta.
Opiši razlike.
7. Naštej, kaj pridelujejo na poljih v obpanonskem svetu. Z rejo katerih živali se ukvarjajo?
8. Zakaj ni večjih mest v gričevnatem delu obpanonskega sveta? Kje so ponavadi naselja in kakšna so?
9. Kateri kmetijski dejavnosti sta glavni v gričevnatem delu obpanonskega sveta?
10. Zakaj so vinogradi in sadovnjaki na prisojnih legah gričev?
11. Gričevnate pokrajine so postale zelo priljubljene za turiste. S katerimi dejavnostmi in ponudbami poskušajo privabiti še več turistov?
12. Opiši staro panonsko hišo.
13. Imenuj najbolj značilni pustni šegi in tipično prekmursko jed.
14. S katerimi obrtmi in dejavnostmi so se nekoč ukvarjali ljudje obpanonskega sveta?
15. Kateri dve reliefni obliki se pojavljata v obpanonskem svetu:
 - a) ob večjih rekah _____ . Naštej jih.
 - b) med ravninami _____ . Naštej jih.
16. S katerimi kmetijskimi dejavnostmi se ukvarjajo ljudje
 - a) na ravninah _____ .
 - b) na gričevju _____ .
18. Pojasni pojma in naštej primere za
 - a) krmilne rastline,
 - b) industrijske rastline.

19. Zakaj je v obpanonskem svetu podtalnica precej onesnažena in celo primanjkuje pitne vode?

20. Pojasni, zakaj v tem svetu marsikje srečamo dvojezične napise?

21. Pomembna dejavnost, s katero se ukvarja veliko ljudi, so tudi zdravilišča. Poimenuj jih.

Blizu Brežic je termalno kopališče _____. Pri Podčetrtku je zdravilišče z nenavadnim imenom _____. Blizu Podčetrтка je še en zelo znan zdraviliški kraj, ki ima staro zdraviliško tradicijo. To je _____. Pri Ptujju so _____. Čisto blizu Murske Sobotje so _____.

22. Kako so zgrajene hiše na gričevjih panonskega sveta?

Kakšne so vasi na slemenih? (obcestne, gručaste, razložene)

23. Naštej rastline, iz katerih pridobivamo olje. Iz katere rastline pridobivamo sladkor?

24. Poimenuj ob zemljevidu:

- Reka na severnem obrobju Slovenskih gorij je _____.
- Najstarejše mesto v Sloveniji ob reki Dravi je _____.
- Mesto pod Pohorjem, znano po Zlati lisici je _____.
- Večje mesto ob reki Ledavi je _____.
- _____ so gričevje ob meji s Hrvaško.

25. Obanonski svet je naša najbolj kmetijska pokrajina. Ali to pomeni, da se večina odraslih na tem področju preživlja s kmetijstvom. Pojasni svoj odgovor.

